

Antoni Lluïa ajunta en un llibre els articles sobre llengua que va publicar a Cent per Cent

El volum, amb més de dos-cents articles, parla de sociolingüística, de relacions entre llengües, d'història, d'etimologia i de curiositats lingüístiques

Antoni Riera

“És una expressió que ja era molt usada quan jo era al·lot i que també feia servir mossèn Alcover”. Així parla Antoni Lluïa de les paraules, i més concretament de la que dona nom al seu darrer llibre, “Prentint el demble a les paraules”. El mot “demble”, avui ja caigut en desús, significava un temps “caminar natural d’una bèstia de càrrega quan agafava un trot curt”, en paraules de Lluïa. Així, “prendre el demble” a una bèstia significava mirar quin trot tenia, si era una bèstia activa i amb energia. Això, amb el temps, es va aplicar també a les persones que havien de ser contractades per un patró, que quedaven a prova perquè “els poguessin prendre el demble”. Aquest, doncs, és el darrer llibre d’Antoni Lluïa Martí, col·laborador durant molts d’anys d’aquesta casa i que ara, havent escoltat el suggeriment de Felip Munar, ha aplegat en un volum els articles que durant anys va anar publicant a la secció “Parlem de paraules” de la nostra publicació. Lluïa explica que “no vaig tenir mai la idea que pogues arribar a fer-se un llibre amb aquells articles”. Cal dir, en aquest sentit, que alguns dels articles que es poden trobar en aquest llibre no varen arribar a ser mai publicats al Cent per Cent, ja que eren

“simples notes o esborranys que tenia preparats per convertir en articles i finalment no els vaig publicar”, diu Lluïa, que afegeix que “aquests articles inèdits em serviren per completar alguns capítols del llibre que quedaven un poc buits”. En total són una vintena els articles inèdits.

Més de dos-cents articles conformen el volum i l’il·lustre filòleg ha volgut classificar-los segons la temàtica que s’hi tractava. Així s’hi troben articles que fan referència a la llengua des de la perspectiva de l’ecologia lingüística, però també a la diversitat lingüística en el món i a les relacions entre els diferents idiomes, amb casos de traduccions errònies, que en lingüística es coneixen com a “falsos amics”. Lluïa denuncia “la falta de protecció que tenen les llengües en general” i aclareix que encara que tenguem la nostra llengua com a punt de partida “realment denunciï una situació que pateixen moltes d’altres”. El filòleg manacorí es lamenta d’aquesta desprotecció ja que “molta gent avui sembla que té assumida la necessitat de protegir els animals i les plantes, i en canvi no veuen necessari protegir les llengües, que són la realització de la característica primordial dels humans, el llenguatge”. Segons Lluïa, “cada any desapareixen dotzenes de llengües i, si no han

estat analitzades, és tota una saviesa que es perd”. Lluïa és conscient que tota llengua, amb el pas del temps, evoluciona, però és clar que en el cas de l’atalà “hi ha una interferència de les llengües més fortes”. Així, l’anglès ha entrat amb molta força en la terminologia informàtica, però “és el castellà el que agafa prestigi davant la gent ignorant, i això fa que sigui imitada, i això no respon a una evolució normal”.

També, però, hi ha espai per a la precisió lingüística, amb especial esment a paraules que podríem pensar que són sinònims exactes i en canvi tenen significats diferents. I en els capítols finals el lector hi podrà trobar referències etimològiques, festes, referències onomàstiques (toponímia i antroponímia), mots específics del llenguatge historiogràfic, pesos, mesures, plantes, fruits, etc. Per a aquesta tasca més lexicogràfica, Lluïa compta en el seu despatx amb més de 350 diccionaris de les principals llengües europees, i també, és clar, de no tan principals. Els grans diccionaris de consulta, però, per a Antoni Lluïa, són òbviament el Complementari i Etimològic de Coromines, l’Onomasticon cataloniae o la magna obra d’Alcover i Moll, el Diccionari Català-Valencià-Balear.